ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie
și Psihologie
CONSTANTIN
RĂDULESCU-MOTRU

ACADEMIA ROMÂNĂ

Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru“, București
Școala Doctorala de Psihologie

Conferința doctoranzilor, ediția 1

11-12 Decembrie 2025

- format online -

Brosura Conferintei

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Perspective psihologice asupra conducerii agresive: provocări și oportunități pentru intervențiile în realitatea virtuală

Miloș Constantina-Alina (Ilie), Mihaela Rus

Introducere. Conducerea agresivă este tot mai frecvent recunoscută ca o problemă majoră de sănătate publică și socială, fiind asociată cu accidente rutiere, conflicte interpersonale și niveluri ridicate de stres psihologic. Din perspectiva psihologiei, comportamentele agresive la volan sunt modelate de factori cognitivi (biasuri de percepție și interpretare), dificultăți de reglare emoțională și stresori situaționali specifici contextului rutier. Intervențiile tradiționale, fie educaționale, fie terapeutice, au demonstrat o eficiență limitată, ceea ce accentuează nevoia unor metode inovatoare și interactive pentru modificarea acestor comportamente.

Metode. Lucrarea de față realizează o analiză teoretică a literaturii existente privind agresivitatea rutieră și explorează potențialul utilizării realității virtuale (VR) în optimizarea comportamentului agresiv în trafic. VR oferă posibilitatea de a construi medii imersive și sigure, care reproduc fidel scenarii rutiere, fără riscurile asociate expunerii directe. În aceste contexte simulate, participanții pot exersa autoreglarea emoțională, pot testa alternative de răspuns la situații provocatoare și își pot dezvolta strategii adaptative de coping.

Rezultate. Studiile analizate arată că VR poate reprezenta o metodă eficientă de reducere a reacțiilor agresive și de consolidare a autoreglării emoționale. În plus, caracterul său flexibil și interactiv îi conferă un potențial ridicat de integrare atât în practica psihologică (ca instrument de intervenție clinică și educațională), cât și în programele de educație rutieră.

Concluzii. Această lucrare propune un cadru conceptual care conectează teoriile psihologice despre agresivitatea rutieră cu avantajele tehnologiilor emergente. Utilizarea VR în intervențiile psihologice deschide noi direcții de cercetare și aplicabilitate practică, oferind soluții cu impact direct asupra siguranței rutiere și asupra reducerii problemelor psihosociale generate de agresivitatea în trafic.

Cuvinte cheie: agresivitate rutieră; psihologie socială; realitate virtuală; autoreglare emoțională; educație rutieră

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Rolul stilurilor de atașament ca predictori ai agresivității în condus: fundamente teoretice și implicații clinice

Șerban Mihai, Mihaela Rus

Introducere. Comportamentul agresiv în trafic reprezintă un factor major de risc rutier, cu impact asupra accidentelor și climatului social din transporturi. Teoria atașamentului oferă un cadru explicativ asupra modului în care modelele relaționale internalizate influențează percepțiile și reacțiile șoferilor în contexte stresante.

Metode. Lucrarea a realizat o analiză critică a literaturii de specialitate și a patru studii reprezentative (Taubman-Ben-Ari & Yehiel, 2012; Mikulincer & Shaver, 2007; Maalouf et al., 2022; Deffenbacher et al., 2002), integrând perspective teoretice și instrumente psihometrice validate (ex. Driving Anger Expression Inventory, Adult Attachment Style Questionnaire).

Rezultate. Datele convergente arată că stilurile de atașament nesecurizant (anxios, evitant, dezorganizat) se corelează cu niveluri crescute de furie, ostilitate și tendințe agresive în trafic. În schimb, atașamentul securizant este asociat cu o reglare emoțională adaptativă și un stil de conducere responsabil. Instrumentele de evaluare confirmă că aceste tipare afective influențează nu doar predispoziția la agresivitate, ci și modul de exprimare a furiei (verbal, vehicular sau fizic).

Concluzii. Rezultatele susțin ipoteza că stilurile de atașament reprezintă predictori psihologici relevanți ai agresivității la volan. Integrarea acestei dimensiuni în evaluările clinice, programele de prevenție și politicile publice privind siguranța rutieră poate reduce riscul comportamentelor disfuncționale și poate contribui la promovarea unei conduite reglate emoțional.

Cuvinte-cheie: atașament, agresivitate rutieră, furie în trafic, reglare emoțională, siguranță rutieră

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie şi Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Perspective muzicale în ADHD

Tatiana Dănciulescu

Introducere. Tulburarea de deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD) este o condiție de neurodezvoltare caracterizată prin dificultăți de atenție, impulsivitate și hiperactivitate, care afectează semnificativ dezvoltarea persoanei. În ultimii ani, interesul pentru intervențiile non-farmacologice a crescut, iar muzica s-a dovedit un instrument valoros pentru reglarea atenției și a emoțiilor. Piano Therapy, metodă dezvoltată inițial pentru pe copii diagnosticați cu autism, combină principiile analizei comportamentale aplicate (ABA) cu tehnici de învățare muzicală activă. Scopul acestei lucrări este de a explora posibilitatea extinderii metodei Piano Therapy către copiii diagnosticați cu ADHD, având în vedere unele similarități din sfera simptomatologiei între cele două condiții.

Metode. În studiul-pilot original, 60 de copii cu autism au fost incluși într-un program de 4 luni, cu două sesiuni săptămânale individuale, evaluarea fiind realizată prin instrumentul PEP-3. Pentru ADHD, se propune adaptarea protocolului prin introducerea de exerciții de autoreglare atențională, ritmicitate si urmărind susținerea proceselor executive și reducerea impulsivității.

Rezultate. Studiul inițial a demonstrat îmbunătățiri semnificative în domeniile comunicării, motricității și comportamentelor adaptive la copiii cu TSA. Prin analogie, se estimează că aplicarea metodei la copiii cu ADHD ar putea favoriza dezvoltarea atenției si scaderea impulsivitatii si hiperactivitatii.

Concluzii. Piano Therapy oferă noi perspective muzicale în intervențiile pentru ADHD, prin stimularea ariilor deficitare. Adaptarea metodei pentru ADHD poate deschide un nou cadru terapeutic interdisciplinar, integrând muzica si psihologia în sprijinul unei dezvoltării armonioase.

Cuvinte cheie: Piano Therapy, ADHD, muzica, atenție, autoreglare, impulsivitate, hiperactivitate.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Personalitatea și valorile în dinamica agresivității. O revizuire sistematică a literaturii de specialitate

Iureș Cristina Roxana

Introducere

Având în vedere agresivitatea ca problemă de sănătate publică prezenta revizuire sistematică vizează identificarea mecanismelor subiacente și integrarea valorilor personale în cadrele teoretice explicative ale comportamentului agresiv.

Metode

Au fost analizate 112 studii corelaționale și experimentale publicate între 2000 și 2025, identificate prin intermediul căutărilor efectuate în bazele de date APA PsycNet, PubMed, ScienceDirect, SpringerLink și Google Scholar. Căutările s-au desfășurat utilizând termeni cheie și combinații relevante legate de valori, personalitate și agresivitate. Studiile incluse au fost selectate pe baza criteriilor de relevanță, rigorii metodologice și caracteristicilor eșantionului, vizând populația adultă non-clinică.

Rezultate

Examinarea datelor a evidențiat rolul valorilor personale în înțelegerea dinamicii comportamentului agresiv. Valorile morale și spirituale puternice au fost asociate cu diminuarea tendințelor agresive, în timp ce valorile orientate spre putere au legitimat comportamente ostile. În modelul lui Cloninger, trăsături precum Căutarea noutății și Evitarea lezării s-au corelat semnificativ cu agresivitatea și impulsivitatea, iar „maturitatea caracterului”, definită prin Autodirecționare și Cooperare, s-a asociat pozitiv cu valorile prosociale și negativ cu agresivitatea. Intervențiile bazate pe clarificarea valorilor și dezvoltarea empatiei s-au dovedit eficiente în reducerea comportamentelor agresive. S-a constatat, totodată, un deficit de studii privind interacțiunea dintre personalitate, valori și agresivitate.

Concluzii

În ansamblu, rezultatele sugerează că valorile personale și trăsăturile de personalitate joacă un rol esențial în modularea agresivității, iar integrarea acestora în strategii de prevenție și intervenție poate spori eficiența reducerii comportamentelor agresive.

Cuvinte cheie: agresivitate, valori personale, personalitate, intervenții terapeutice

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Strategii pentru reducerea comportamentelor de risc generate de supraîncredere: o revizuire sistematică asupra efectului Dunning-Kruger în transportul feroviar

Bratei Aurelia Florina, Mihaela Rus

Introducere. Comportamentele de risc generate de supraîncredere și distorsiuni cognitive precum efectul Dunning–Kruger reprezintă un factor critic în siguranța în transportul feroviar. În contextul creșterii gradului de automatizare și al complexității operaționale, erorile umane influențate de supraevaluarea competențelor pot conduce la decizii suboptime, diminuarea vigilenței și compromiterea performanței în situații critice. Această cercetare își propune să identifice și să sintetizeze strategiile eficiente pentru reducerea comportamentelor de risc asociate supraîncrederii în activități specifice transportului feroviar.

Metode. A fost realizată o revizuire sistematică a literaturii în conformitate cu recomandările PRISMA 2020, utilizând căutări în Web of Science, Scopus și PsycInfo. Combinarea termenilor „Dunning–Kruger”, „overconfidence”, „cognitive bias”, „railway safety” și „risk-taking behavior” a generat 412 înregistrări, dintre care 29 articole au fost incluse în sinteza finală. Au fost analizate variabile precum tipurile de biasuri cognitive, mecanismele psihologice implicate în supraîncredere, factorii contextuali din activitatea mecanicilor de locomotivă și intervențiile utilizate pentru reducerea comportamentelor de risc.

Rezultate. Analiza evidențiază că supraîncrederea influențează direct percepția riscului, detectarea erorilor și calitatea deciziei, atât în domeniul feroviar, cât și în alte contexte de transport. Studiile incluse indică faptul că feedbackul calibrat, trainingul metacognitiv, simulatoarele de conducere, strategiile de creștere a conștientizării limitelor personale, precum și promovarea unei culturi organizaționale de siguranță reduc semnificativ comportamentele riscante asociate biasurilor cognitive.

Concluzii. Rezultatele sugerează că strategiile orientate spre dezvoltarea auto-monitorizării, a calibrării competențelor și a luării deciziilor informate reprezintă direcții eficiente pentru diminuarea impactului supraîncrederii în transportul feroviar. Integrarea acestor intervenții în programele de instruire, evaluare și management al riscului poate contribui substanțial la creșterea siguranței operaționale.

Cuvinte cheie: supraîncredere, efectul Dunning–Kruger, comportament de risc, transport feroviar, siguranță operațională, biasuri cognitive, strategii de prevenție

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie şi Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Starea de bine și strategiile de coping la navigatori în relația cu burnoutul ocupational – Revizuire sistematică a literaturii de specialitate

Botezatu Oana, Mihaela Rus

Domeniul maritim reprezintă un domeniu profesional cu o expunere ridicată la factori de stres psihosocial, care pot influența semnificativ starea de bine psihologică și pot duce, în timp, la dezvoltarea burnoutului ocupațional, atât din cauza mediului de muncă izolat și imprevizibil, cât și ca urmare a responsabilităților complexe asociate operării navelor maritime (Carotenuto et al., 2022). Condițiile izolate de muncă, programul prelungit, lipsa contactului social, în special cu familia, și riscurile permanente asociate mediului maritim contribuie la creşterea riscului de burnout în rândul acestui grup profesional (Oldenburg et al., 2019). Având în vedere aceste aspecte, analiza relaţiei dintre strategiile de coping adoptate de navigatori, nivelul burnoutului și starea de bine a acestora a devenit şi continuă să fie o temă din ce în ce mai importantă în cercetările contemporane, fiind asociată cu performanța profesională, siguranța la locul de muncă și retenția personalului (Brooks et al., 2022).

În literatura de specialitate, burnoutul ocupațional este recunoscut ca o reacție negativă la stresul profesional cronic, manifestându-se prin epuizare emoțională, depersonalizare și scăderea realizării personale (Maslach & Jackson, 1981). În mediile profesionale maritime, acest fenomen este accentuat de factori precum distanțarea de familie, lipsa intimității și conflictul muncă–viață personală (Carotenuto et al., 2022).

Modelul propus de Ryff (1989), reflectă un set de caracteristici care contribuie la funcționarea optimă a individului, inclusiv: autonomia, relațiile pozitive, scopul în viață și creșterea personală. În condiții ocupaționale dificile, cum sunt cele din navigație, menținerea unei stări de bine poate reprezenta un factor de protecție esențial pentru sănătatea mintală (Diener et al., 2018).

În acest sens, strategiile de coping – definite ca mecanisme cognitive și comportamentale utilizate de indivizi pentru a face față factorilor de stres – joacă un rol esențial în reglarea impactului negativ al stresului profesional asupra stării de bine (Folkman, 2013).

Cuvinte-cheie: mecanisme cognitive și comportamentale; epuizare emoţională; mediul maritim; stres profesional; starea de bine

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Viitorul văzut din spatele gratiilor: o explorare calitativă a reflecțiilor tinerilor condamnați

Flavia-Elena Ciurbea, Robert-Andrei Lunga, Maria-Miana Dina

Introducere. Studiul a vizat explorarea modului în care tinerii condamnați își interpretează parcursul infracțional și își proiectează viitorul după eliberare, pornind de la relațiile din anturaj și impactul acestora asupra comportamentului.

Metode. Au fost realizate interviuri semistructurate cu 32 de tineri între 18 și 23 de ani aflați în custodia Centrului Educativ Târgu Ocna. Pentru interpretarea datelor obținute s-a folosit analiza tematică.

Rezultate. Ce mai mulți intervievați (13) și-au descris grupul de prieteni ca fiind disfuncțional sau cu comportamente deviante, 10 participanți au afirmat că au avut prieteni neutri sau cu influențe mixte, 8 respondenți au considerat că au avut prieteni oportuniști, un singur participant și-a descris prietenii în termeni pozitivi. Referitor la planurile de viitor, s-au conturat următoarele teme: a) orientarea către viața de familie și viața personală, b) reinserția profesională și c) continuarea studiilor și consolidarea pregătirii de specialitate. În privința profesiei și locului de muncă, 11 s-au văzut lucrând în următorii ani în domeniul construcțiilor, însă au mai fost menționate și domenii precum: industrie alimentară, agricultură, frizerie, industrie auto și curierat. Majoritatea tinerilor condamnați (29) și-au exprimat intenția de a emigra după liberare. Referitor la sfaturile pe care participanții le-ar oferi adolescenților aflați în libertate, s-au evidențiat următoarele teme: a) educația și ascultarea părinților, b) evitarea anturajelor negative, c) gândirea critică înainte de acțiune și d) valorizarea libertății.

Concluzii. Conștientizarea factorilor de risc criminogen și promovarea unor atitudini prosociale, precum și dorința de a-și găsi un loc de muncă, de a-și întemeia o familie și, în unele cazuri, de a-și continua studiile, indică intenția tinerilor de a-și îndrepta comportamentul delincvent. Este important ca aceste aspirații să fie explorate în cadrul activităților de reintegrare socială, în vederea asigurării unei asistențe pentru reabilitare adaptate intereselor de viitor ale tinerilor privați de libertate.

Cuvinte cheie: anturaj, devianță, reintegrare, familie, profesie.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

De la Filosofie la Psihologie și Sociologie: o recenzie a lucrărilor doctoranzilor românăi lui Wilhelm Wundt(1832-1920)

Vîrtop Sorin-Avram

Lucrarea are ca obiectiv prezentarea studenților români care au studiat sub îndrumarea lui Wilhelm Wundt la Leipzig listele doctoranzilor fiind recent disponibile datorită cercetărilor recente care încearcă să aducă în prim plan opera lui Wundt care din motive independente de acesta s-a situat întru-un con de umbră după stingerea din viață a acestuia. Wundt a coordonat teme diverse care au vizat deopotrivă filosofia, psihologia, antropologia, pedagogia, etica și altele. Dintre cele 186 (sau 184 conform lui Anneros Meischner-Metge) de teze coordonate 7 aparțin studenilor români: Dimitresco C. Constantin, Eduar Gruber, Constantin Rădulescu – Motru, Michael Săvescu, Demetrius Gusti, Florian Ștefăescu-Goangă, Trajan Topciu(numele conform listei Universității din Leipzig) la care trebuie precizat și Ion Petrovici în calitate de audient. Aceștia au continuat activitatea științifică în România fie întemeind domeniul psihologiei, fie alte domenii precum sociologia cum este Dimitrie Gusti. Lucrările acestora fie că tratau teme de filosofie, estetică, psihologie precum și activitatea științifică și publicistică au reprezentat un nucleul reprezentativ pentru situarea cercetărilor din aceste domenii la un nivel compatibil cu cel al epocii și pe fundamentele cărora aceasta este continuată și astăzi. Lucrarea prezintă doctoranzii și lucrarea elaborată de fiecare dintre aceștia în ordinea cronologică conform listelor(Universitatea din Leipzig și Anneros Meischner-Metge) cu referire la modul cum apoi experiența dobândită în cadrul laboratorului a fost fructificată în activitatea ulterioară din România.

Cuvinte cheie: psihologie, filosofie, sociologie

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Consumul de droguri ca strategie de coping: o revizie sistematică a literaturii

Lunga Robert-Andrei

Introducere. Consumul de droguri este frecvent interpretat ca o strategie de coping și de gestionare a dificultăților de reglare emoțională. Această revizie sistematică a literaturii de specialitate a avut ca obiectiv identificarea modelelor teoretice recente care explică utilizarea drogurilor ca mecanism de coping.

Metode. Au fost utilizate recomandările PRISMA pentru a căuta articole de specialitate din perioada 2015-2025 indexate în bazele de date APA Psycnet, Scopus și PubMed. Cuvintele cheie utilizate pentru identificarea articolelor relevante au fost ("coping strategy" OR "coping mechanism") AND ("substance use disorder" OR "addiction") AND ("theory" OR "model").

Rezultate. Căutarea inițială a evidențiat un total de 254 articole dintre care au fost selectate pe baza criteriilor de includere și de excludere 14 articole. În studiile selectate modelul teoretic al experiențelor adverse timpurii a fost cel mai des menționat. De asemenea modelul determinanților sociali descrie că factorii de stres de natură familială sau financiară au fost asociați cu declanșarea comportamentelor de consum. Un alt model teoretic menționat este de substituție a comportamentul adictiv cu un alt comportament adictiv, întâlnit în consumul nociv de substanțe concurent jocului patologic de noroc. În ceea ce privește consumul de substanțe multiple asociate cu consumul de heroină, acesta poate fi explicat de calitatea slabă a substanțelor de pe piața ilicită.

Concluzii. Utilizarea drogurilor ca mecanism de coping se asociază cu istoricul de evenimente cu potențial traumatic, acestea din urmă fiind un factor de risc pentru acest comportament. Pe lângă necesitatea intervențiilor preventive care să vizeze aceste cauze structurale este necesară explorarea aprofundată a traiectoriilor cauzale și vulnerabilităților determinate de tipurile de evenimente cu potențial traumatic pentru examinarea modului în care diferite tipuri și combinații afectează alegerea specifică a substanțelor sau a severității adicției.

Cuvinte cheie: consum de droguri, adicții, strategii de coping, experiențe adverse timpurii.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Tratarea anxietății de moarte: intervenții curente și direcții pentru cercetările viitoare

Stan Andrada-Elena

Introducere: Având în vedere raportul disproporțional prezent dintre cererea pentru servicii psihologice și disponibilitatea acestora, se impune orientarea către noi strategii eficiente pentru oferirea suportului psihologic solicitat. Astfel, specialiștii din domeniu încep să-și direcționeze intervențiile către tratarea constructelor transdiagnostice, precum anxietatea de moarte.

Metode: Motorul de căutare Google Scholar a fost utilizat pentru accesarea literaturii de specialitate dedicate dezvoltării intervențiilor psihoterapeutice pentru anxietatea de moarte. Căutarea a fost limitată la studiile care testează metodele de intervenție, articolele teoretice fiind excluse.

Rezultate: Terapia Cognitiv Comportamentală (TCC) este evidențiată ca fiind principala linie de tratament, datorită eficienței sale. Rezultatele studiilor investigate susțin această eficiență atât pentru protocoalele clasice TCC, cât și pentru cele din direcțiile recente de intervenție aflate sub umbrela TCC (precum Terapia prin Acceptare și Angajament). De asemenea, noi protocoale TCC pentru tratarea anxietății de moarte se află în curs de testare. Un număr redus de studii se concentrează pe utilizarea unor tehnici diferite, precum terapia prin artă sau logoterapia, care pot deveni complementare cu TCC.

Concluzii: Deși există un număr mai mare de cercetări care testează teoriile explicative ale anxietății de moarte, protocoalele psihoterapeutice pentru tratarea acesteia sunt insuficiente. Atât TCC clasică, dar și intervențiile de al treilea val aflate sub umbrela TCC oferă direcții generale eficiente, dar nu și suficiente, întrucât anxietatea de moarte reprezintă un construct mai difuz decât acela al unei fobii specifice și necesită metode de intervenție complexe.

Cuvinte-cheie: anxietate de moarte, psihoterapie, TCC.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Factori psihologici și de mediu implicați în comportamentul violent al persoanelor private de libertate

Forțu Andreea - Cătălina

Introducere. Violența reprezintă un fenomen multidimensional, determinat de interacțiunea dintre factori psihologici, relaționali și de mediu, iar în cazul persoanelor private de libertate aceste mecanisme devin și mai evidente. Literatura de specialitate subliniază că atât trăsăturile individuale, cât și experiențele din copilărie, contextul familial, comunitar și social contribuie la modelarea comportamentului violent. Această prezentare își propune să analizeze mecanismele psihologice implicate în comiterea actelor de violență și vulnerabilitățile de mediu asociate acestui tip de comportament, în cazul deținuților.

Metode. A fost realizată o revizie a literaturii de specialitate, având la bază 30 de studii publicate între 1986–2024, identificate în baze de date precum Oxford Journals, PsychInfo, Web of Science și Google Scholar. Procesul de selecție a urmărit identificarea articolelor care analizează caracteristicile psihologice și factorii de mediu asociați comportamentului violent în rândul persoanelor private de libertate. Au fost incluse studii calitative, bazate pe interviuri semistructurate și auto-raportări ale deținuților, și studii cantitative ce au utilizat analize statistice și corelaționale. Cuvintele-cheie utilizate au vizat violența, agresivitatea, infractorii violenți și vulnerabilitățile de mediu, selecția finală vizând exclusiv cercetări relevante pentru populația de deținuți condamnați pentru infracțiuni cu violență.

Rezultate. Rezultatele arată că persoanele care comit fapte cu violență prezintă frecvent trăsături de personalitate precum agreabilitate scăzută, altruism redus, conformitate redusă, nivel crescut de ostilitate, furie și impulsivitate, precum și un nivel scăzut de sociabilitate. De asemenea, factorii de mediu – precum abuzul și neglijența în copilărie, disciplina parentală severă, dezavantajele socio-economice, istoricul familial de criminalitate, hiperactivitatea și inteligența verbală scăzută – cresc probabilitatea comportamentului violent. Literatura indică o continuitate semnificativă între agresivitatea timpurie și violența din adolescență, respectiv, la vârsta adultă.

Concluzii. Violența rezultă din interacțiunea dintre particularitățile psihologice individuale și vulnerabilitățile de mediu. În mediul penitenciar, intervenția psihologică personalizată devine esențială, fiind necesară evaluarea detaliată a trăsăturilor individuale și a factorilor contextuali pentru a elabora programe eficiente de prevenire a recidivei infracționale.

Cuvinte cheie: trăsături de personalitate, comportament violent, factori de mediu, infracțiune, deținuți.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Anxietatea de performanță și corelatele ei psihologice și neurofiziologice

Vlădoiu Laura - Maria

Introducere. Cercetarea doctorală urmărește analiza anxietății de performanță și a factorilor individuali și socio-relaționali care o modelează, cu accent pe integrarea datelor psihologice și neuroștiințifice. În acest context, participarea în proiectul fMRI The Role Playing Brain oferă un cadru empiric pentru investigarea următoarelor obiective: identificarea diferențelor în anxietatea de performanță între actori și non-actori, explorarea relației acesteia cu spontaneitatea în jocul de rol și corelarea indicatorilor psihometrici cu datele neurofiziologice.

Metode. Protocolul se desfășoară pe trei zile pentru fiecare participant. În primele două zile au loc sesiunile de instruire (joc de rol și simulare premergătoare IRM), în cadrul cărora se administrează chestionarele pentru investigarea obiectivelor studiului: Performance Anxiety Questionnaire (PAQ; Cox & Kenardy, 1993) pentru manifestările cognitive și somatice ale anxietății de performanță, State-Trait Anxiety Inventory – Trait (STAI-T; Spielberger et al., 1983) pentru evaluarea anxietății de trăsătură și Short Scale of Creative Self (SSCS; Balgiu, 2023), împreună cu un chestionar adaptat din literatura improvizației teatrale pentru evaluarea spontaneității. În cea de-a treia zi are loc sesiunea IRM, care completează datele privind corelatele neurofiziologice.

Rezultate. Până în prezent, au fost testați 24 de participanți (9 actori, 15 non-actori; 2 excluși), dintr-un eșantion final estimat de aproximativ 60 de participanți. Setul de date permite examinarea diferențelor între grupuri în ceea ce privește anxietatea de performanță, spontaneitatea și corelatele lor psihologice și neurofiziologice.

Concluzii. Se anticipează evidențierea relațiilor dintre anxietatea de performanță, expertiza actoricească, spontaneitate și indicatorii psihologici (PAQ, STAI-T, SSCS), sprijinind dezvoltarea unui cadru integrat al corelatelor psihologice și neurofiziologice.

Cuvinte cheie: anxietate de performanță, spontaneitate, actori, non-actori, corelate psihologice, corelate neurofiziologice, IRM

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Rolul reglării emoționale în relația dintre personalitate și comportamentul de conducere riscant

Badea-Revici Dorina, Mihaela Rus

Studiul investighează rolul reglării emoționale în relația dintre trăsăturile de personalitate și comportamentul de conducere riscant, pornind de la premisa că predispozițiile individuale se manifestă diferit în trafic în funcție de eficiența strategiilor emoționale. Literatura de specialitate indică faptul că neuroticismul, extraversia, agreabilitatea scăzută și nivelul redus al conștiinciozității sunt asociate cu o probabilitate crescută de implicare în comportamente periculoase, însă mecanismele psihologice care mediază aceste legături sunt încă insuficient explorate.

În acest cadru, cercetarea utilizează instrumente validate – NEO PI-R, CERQ și DDDI – pentru a examina dacă modul de reglare a emoțiilor explică variațiile comportamentului rutier. Sunt analizate atât strategiile adaptative, precum reevaluarea pozitivă și planificarea, cât și cele dezadaptative, precum ruminația, catastrofarea și autoculpabilizarea.

Rezultatele preliminare sugerează că strategiile dezadaptative amplifică asocierea dintre neuroticism și comportamentele riscante, în timp ce strategiile adaptative par să atenueze influența unor predispoziții vulnerabile. Aceste tendințe confirmă că reglarea emoțională reprezintă un mecanism psihologic central în explicarea diferențelor individuale în siguranța rutieră.

Studiul oferă o perspectivă integrată asupra modului în care personalitatea și reglarea emoțiilor converg în modelarea comportamentului la volan, subliniind importanța unor intervenții psihologice direcționate spre siguranță rutieră și adaptate profilului emoțional al șoferilor.

Cuvinte-cheie: personalitate, reglarea emoțiilor, neuroticism, conducere riscantă, strategii emoționale, siguranță rutieră.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

From Simulator to the Road: A Systematic Review of Skill Transfer and Real-World Driving Performance

Nae Elena-Cristina

Introducere: Simulatoarele de conducere au devenit instrumente esențiale în cercetare, formarea conducătorilor auto și evaluarea clinică, oferind medii sigure pentru învățare și evaluarea performanței. Cu toate acestea, măsura în care performanța și instruirea bazate pe simulator se transferă către condusul în condiții reale rămâne insuficient clarificată. Această analiză sistematică sintetizează dovezile empirice privind transferul instruirii și al performanței din simulatoarele de conducere către contexte reale, examinând atât rezultate comportamentale, cât și rezultate legate de siguranță.

Metode: Urmând ghidul PRISMA 2020, a fost realizată o căutare amplă a literaturii în baze de date precum PsycNet, ScienceDirect, PubMed, ProQuest și arXiv (septembrie–octombrie 2025). Criteriile de eligibilitate au fost definite pe baza cadrului PECO, solicitând participare umană și cel puțin un rezultat măsurat în condiții reale (de exemplu, teste pe drum, condus naturalistic sau înregistrări de accidente). Douăzeci și patru de studii au îndeplinit toate criteriile de includere. Datele au fost extrase sistematic și sintetizate narativ din cauza heterogenității metodologice.

Rezultate: Dovezile convergente indică faptul că intervențiile bazate pe simulator pot îmbunătăți performanța în condusul real, în special anticiparea pericolelor, scanarea vizuală, gestionarea distanței de siguranță și reglarea vitezei. Efectele de transfer au fost cele mai pronunțate în studiile care au utilizat simulatoare de înaltă fidelitate, feedback structurat și instruire în mai multe sesiuni, în timp ce expunerea minimală sau intervențiile fără ghidaj au generat transfer redus sau inconsistent. Studiile privind validitatea predictivă au arătat, de asemenea, că metricile derivate din simulatoare corelează cu evaluările pe drum și cu rezultatele procesului de licențiere.

Concluzii: Simulatoarele de conducere reprezintă medii cu validitate ecologică ridicată pentru dezvoltarea și evaluarea abilităților de conducere, cu condiția ca structura instruirii și nivelul de fidelitate să fie optimizate atent. Deși ansamblul actual al dovezilor susține existența unui transfer pozitiv către performanța în condiții reale, sunt necesare studii longitudinale și la scară largă pentru a confirma durabilitatea și implicațiile asupra siguranței ale învățării bazate pe simulator.

Cuvinte-cheie: simulator de conducere, transfer de abilități, eficacitatea instruirii, validitate ecologică, anticiparea pericolelor, performanța la volan, analiză sistematică

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Experiențele de consum de droguri și impactul lor asupra reintegrării sociale a deținuților: O abordare calitativă

Dina Maria - Miana, Rada Cornelia

Introducere. Acest studiu calitativ a avut ca scop să exploreze în profunzime motivele, circumstanțele și experiențele personale ale persoanelor private de libertate privind consumul de droguri anterior încarcerării. Analiza a urmărit să evidențieze impactul consumului asupra parcursului lor de viață, precum și să identifice factorii individuali, sociali și contextuali care pot influența procesul de reintegrare socială.

Metode. Eșantionul a fost compus din 50 de persoane custodiate în cadrul Penitenciarul București-Rahova. Studiul a utilizat o abordare fenomenologic-narativă, bazată pe interviuri semistructurate, pentru a capta opiniile, convingerile și experiențele deținuților în legătură cu consumul de droguri, perioada de abstinență și impactul acestuia asupra vieții lor.

Rezultate. Analiza a evidențiat inițierea consumului de droguri între 16–25 de ani, preponderent în contexte recreaționale și de grup. Marijuana a prezentat cea mai mare prevalență, urmată de heroină și cocaină, cu durate de consum între 1 și 10 ani. Efectele raportate au variat de la relaxare la halucinații și agresivitate. Participanții au subliniat atât responsabilitatea personală, cât și influențele anturajului și familiei. Sprijinul familiei și constrângerile juridice au constituit factori majori în renunțare, iar reconstrucția relațiilor și recuperarea sănătății au fost percepute drept procese dificile. Dorința de consolidare a legăturilor familiale și de continuare a educației a fost identificată drept element central al reechilibrării post-detenție.

Concluzii. Traiectoriile de consum analizate indică o interacțiune dinamică între factori de vulnerabilitate — precum expunerea precoce, influențele grupului de apartenență și disfuncțiile familiale din perioada pre-încarcerării precum și procesele de autoreglare afectivă, adesea deficitare.

Politicile publice ar trebui să pună accent pe tratamente integrate, care să includă intervenții medicale, educaționale și sociale, pentru a sprijini o recuperare sustenabilă. De asemenea, studiul subliniază necesitatea unor intervenții educaționale timpurii pentru prevenirea consumului de droguri în rândul adolescenților.

Cuvinte cheie: detenție, droguri, recidivă, reinserție socială.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Construirea cetățeniei digitale prin obiceiuri sănătoase în familie

Țața Anitha-Teodora

Abstract: Această lucrare își propune să contureze aspecte teoretice esențiale cu privire la importanța implicării parentale în clădirea unei relații echilibrate între copil și tehnologiile digitale ce stă la baza construirii unei cetățenii digitale sustenabile. Sunt explorate obiceiurile digitale sănătoase dincolo de limitarea timpului petrecut în fața ecranelor, incluzând elemente esențiale precum calitatea interacțiunilor, stabilirea unor reguli și rutine, medierea activă, co-utilizarea și modelarea comportamentelor digitale de către părinți. Pe baza acestor elemente fundamentale sunt propuse strategii parentale de utilizare a tehnologiilor digital în cadrul familiei. În concluzie, rolul familiei este central în construirea unei relații sănătoase cu tehnologia, care sprijină dezvoltarea cognitivă, socio-emoțională și formarea unei cetățenii digitale responsabile.

Cuvinte cheie: obiceiuri digitale sănătoase, dietă digitală, cetățenie digitală, strategii parentale

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Evaluarea indeciziei în carieră: validitatea structurală și invariabilitatea Inventarului Factorilor de Carieră în context românesc

Stoica Roxana Elena, Ana-Maria Cazan

Introducere. Indecizia vocațională reprezintă un predictor important al dificultăților academice, al scăderii motivației și al intenției de abandon universitar. Având în vedere absența unor instrumente validate cultural în România, prezentul studiu își propune să examineze validitatea structurală și invariabilitatea Career Factors Inventory (CFI) în rândul studenților români, precum și relevanța reincluderii dimensiunii Self-Esteem, inițial propusă de autori, dar eliminată din versiunea finală a instrumentului.

Metode. Eșantionul a fost alcătuit din 1.151 de studenți care au completat versiunea adaptată a CFI, alături de măsuri privind motivația academică și intenția de abandon universitar. Au fost realizate analize factoriale confirmatorii utilizând Maximum Likelihood cu Bollen–Stine bootstrap și teste multi-grup pentru a evalua invariabilitatea în funcție de gen și profil academic. Validitatea convergentă și criterială a fost examinată prin corelații și regresii liniare.

Rezultate. Analizele au confirmat un model cu cinci factori: Self-Esteem, Career Choice Anxiety, Generalized Indecisiveness, Need for Career Information și Need for Self-Knowledge, toate prezentând consistență internă adecvată. Modelul a demonstrat invariabilitate scalară pe gen și profil academic. Convergent, niveluri ridicate de self-esteem și niveluri scăzute de anxietate și indecizie s-au asociat cu motivații academice adaptative. În plus, self-esteem a prezis negativ intenția de abandon, în timp ce nevoia de informații, anxietatea și indecizia au prezis-o pozitiv.

Concluzii. Rezultatele validează structura cu cinci factori a CFI în context românesc și susțin reintegrarea dimensiunii Self-Esteem ca element distinct al indeciziei vocaționale. Instrumentul se dovedește util pentru evaluarea dificultăților de decizie în carieră și pentru identificarea timpurie a riscului de abandon, având aplicabilitate directă în serviciile universitare de consiliere.

Cuvinte cheie: indecizie vocațională; Career Factors Inventory; self-esteem; anxietate decizională; motivație academică; intenție de abandon.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Predictorii adaptării academice la studenții de anul I din învățământul tehnic superior anul I din învățământul tehnic superior

Biris Gabriela Monica, Ana-Maria Cazan

Studiul își propune să evidențieze relația dintre motivatia alegerii facultătii, credințelor automate disfuncționale și irationale despre sine și adaptarea academică din primul an de studiu pentru studenții din învățământul tehnic superior.

Presupunem că motivația alegerii facultății / domeniul de studii și factorii de personalitate cum sunt convingerile raționale și funcționale despre sine prezic adaptarea academică.

Designul studiului este transversal, participanții fiind studenți în primul an de la o universitate tehnică care acoperă domeniul de inginerie cu specializări diferite în acest domeniu.

Motivația pentru alegerea facultății a fost măsurată cu ajutorul unui chestionar care cuprinde cinci scale: Carieră/ Materialism, Dezvoltare personală și intelectuală, Umanitar, Expectanțe și Lipsa alternativelor / Inerție și chestionarul ATQ (Steve Hollon & Phillip Kendall, 1980) ce evaluează gândurile automate disfuncționale și irationale cu privire la propria persoană. Adaptarea academică a fost măsurată cu Inventarul de Adaptare Academică (Clinciu & Cazan, 2014).

De asemenea, a fost utilizat un chestionar factual pentru a colecta date despre aspecte demografice (sex, vârstă, aspecte socio-economice (condiții de viață, venit pe membru al familiei, mediul familial, educația părinților) și mediul educațional (profilul liceului, nota medie la bacalaureat, timpul scurs de la absolvirea liceului, înscrierile anterioare la universitate) și contextul academic actual (facultate, taxă de școlarizare etc.)

Tehnica de regresie liniară a evidențiat faptul că motivatia pentru alegerea facultății cu dimensiunile de pragmatism/materialism, carieră, dezvoltare personală/profesională, umanitate așteptări și lipsa alternativelor și prezența convingerilor pozitive, raționale despre sine sunt predictori semnificativi și puternici ai adaptării academice pentru studentii din anul I din învățământul tehnic superior.

Rezultatele au implicații teoretice și practice importante, studiile care investighează relațiile dintre motivația alegerii facultății, credințele automate disfuncționale și dimensiunile adaptării academice într-un context academic românesc extind lucrările anterioare în domeniu.

In concluzie, din punct de vedere practic, determinarea rolului predictiv al motivației pentru alegerea facultății, a convingerilor automate irationale despre sine asupra adaptării academice actuale ar putea duce la dezvoltarea unui program de optimizare psiho-pedagogică pentru studenții aflați în situații de risc, pentru a promova o tranziție reușită și a reduce rata de abandon școlar.

Cuvinte cheie adaptare academică, motivația alegerii facultății, credințe automate despre sine

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Evaluarea comportamentului rutier la conducătorii auto: validarea unui instrument scurt pentru identificarea riscului în trafic

Simionca Ionel, Mihaela Rus

Abstract

Studiul prezintă procesul de validare al Indexului de Comportament în Trafic (Rus & Simionca, 2025), un instrument scurt de tip auto-raportare destinat evaluării comportamentelor funcționale și disfuncționale ale conducătorilor auto în raport cu factorii de risc din trafic. Indexul include 15 itemi evaluați pe o scală Likert în cinci trepte, acoperind dimensiuni esențiale precum respectarea regulilor de circulație, reglarea vitezei, anticiparea pericolelor, controlul emoțional și luarea deciziilor orientate spre siguranță. Validarea a fost realizată pe un eșantion eterogen de șoferi, având drept obiectiv examinarea fidelității, structurii interne și capacității instrumentului de a discrimina între comportamente rutiere adaptative și neadaptative.

Analizele psihometrice indică o consistență internă bună și o structură factorială coerentă, în concordanță cu domeniile centrale ale conduitei rutiere sigure. Indexul diferențiază eficient trei profiluri comportamentale: comportament puternic disfuncțional (50–75 puncte), comportament disfuncțional mediu (30–50 puncte) și comportament funcțional, adaptat condițiilor de trafic (15–30 puncte). Validitatea convergentă este susținută de asocierea dintre scorurile ridicate și practici riscante autoreportate, precum depășirea vitezei legale, conducerea agresivă și încălcarea regulilor, în timp ce scorurile scăzute se corelează cu strategii preventive, respectarea vitezelor legale și monitorizarea atentă a condițiilor de trafic.

Indexul de Comportament în Trafic reprezintă un instrument de screening rapid, accesibil și eficient, adecvat atât pentru cercetare, cât și pentru programe de educație rutieră sau evaluări psihologice în contextul siguranței rutiere. Prin concizie și claritate, acesta facilitează identificarea șoferilor predispuși la risc și sprijină dezvoltarea unor intervenții preventive țintite.

Cuvinte cheie: comportament rutier, siguranță în trafic, factori de risc, validare psihometrică, conduite adaptative și neadaptative.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Afectivitatea negativă a tinerilor - impactul contextului familial

Cristian Constantin, Camelia Popa

Studiul analizează afectivitatea negativă și factorii contextuali care o influențează la un eșantion de 407 elevi din mediul mic urban și rural – 238 preadolescenți și 169 adolescenți. Studiul evidențiază prevalența ridicată a problemelor emoționale la tineri, în special în contexte de violență familială, conflict, separare parentală, lipsuri materiale sau probleme de sănătate. Violența intrafamilială și cea din familia extinsă apar ca fiind cei mai puternici predictori ai afectivității negative, fiind raportate de peste o treime dintre participanți, atât la preadolescenți, cât și la adolescenți.

Preadolescenții au indicat în proporție de 57,5% emoții pozitive, însă 40,7% au raportat emoții negative precum oboseală, tristețe, vinovăție, singurătate și lipsa speranței. Adolescenții au prezentat un profil emoțional mai vulnerabil, cu 63,68% emoții negative, predominând stresul, frica, tristețea și dezamăgirea. În ambele grupuri, situațiile familiale tensionate, conflictele și lipsurile materiale se asociază cu o afectivitate negativă crescută și cu scăderea stării de bine.

Cu toate acestea, mulți dintre tineri manifestă strategii adaptative de coping: dorința de a se schimba, de a deveni mai încrezători, mai calmi, mai eficienți, precum și orientarea către îndeplinirea unor obiective personale. Accesul la consiliere psihologică este redus – doar 23,94% dintre preadolescenți și 30,79% dintre adolescenți au discutat cu un consilier sau psiholog. Analiza desenelor „Omulețului depresiv” confirmă capacitatea lor de a recunoaște simptome depresive (față tristă, corp încovoit, izolare), indicând o bună conștientizare a propriilor stări afective. Studiul subliniază necesitatea intervențiilor psihologice și educaționale în mediile vulnerabile, pentru reducerea afectivității negative și sprijinirea sănătății emoționale a tinerilor.

Cuvinte cheie : afectivitate negativă, vulnerabilitate emoțională, disfuncții familiale, relații părinte–copil, sănătate mintală.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie şi Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Impactul bolii neoplazice pediatrice asupra calităţii vieţii copiilor/adolescenţilor şi a aparţinătorilor – provocări şi strategii de coping

Elisabeta Niță, Camelia Popa

Abstract

Studiul evidențiază amploarea distresului emoțional în rândul adolescenților cu cancer, descriind impactul major al anxietății, depresiei, stresului și furiei asupra calității vieții, funcționării sociale, performanțelor academice și aderenței la tratament. Factorii medicali, psihologici, familiali și contextuali influențează semnificativ nivelul de distres, iar consecințele acestuia se extind asupra dezvoltării identitare, imaginii corporale, relațiilor sociale și adaptării la școală. Intervențiile psihosociale și suportul multidisciplinar pot reduce simptomatologia emoțională, însă eficiența lor depinde de identificarea timpurie și de monitorizarea continuă a nevoilor pacientului.

Cea mai importantă concluzie a studiului este necesitatea unei scale scurte de distres oncologic, validată pe populație românească. În practica clinică, instrumentele lungi sunt dificil de administrat, iar contextul oncologiei pediatrice impune evaluări rapide, repetate și ușor de integrat în fluxul de lucru. Scalele scurte și instrumentele vizuale precum Emotion Thermometers facilitează screeningul sistematic, iar studiul pilot Niță et al. (2025) arată că adolescenții români acceptă cu ușurință aceste instrumente și că ele detectează eficient modificări în domenii precum depresia și furia, chiar și pe intervale scurte de timp.

Validarea unei astfel de scale în limba română este esențială pentru standardizarea evaluării distresului în oncologia pediatrică, fundamentarea deciziilor clinice, includerea rezultatelor în „pașaportul educațional” și monitorizarea efectelor intervențiilor psihosociale. Totodată, o scală validată facilitează integrarea centrelor românești în studii multicentrice internaționale, asigurând compararea datelor și îmbunătățirea calității îngrijirii oferite adolescenților cu cancer.

Cuvinte cheie: distres oncologic, vulnerabilitate emoțională, funcționare psihosocială, aderență la tratament, evaluare standardizată.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ

Valorile personale și echilibrul muncă–viață: o revizuire sistematică cu sinteză narativă

Teodor Tăbuș, Mihaela Rus

Echilibrul între viața profesională și cea personală (WLB) este un aspect important al bunăstării angajaților, cu toate acestea persoanele diferă în ceea ce privește modul de gestionare a relației dintre viața profesională și cea personală, apărând o serie de tensiuni și efecte nedorite. O posibilă explicație pentru aceste diferențe rezidă în valorile personale, în special așa cum sunt descrise în teoria valorilor umane fundamentale a lui Shalom Schwartz. Această revizuire sistematică are ca scop sintetizarea studiilor empirice care examinează modul în care valorile lui Schwartz sunt legate de rezultatele echilibrului între viața profesională și cea personală la angajații adulți. În conformitate cu PRISMA 2020 și APA Journal Article Reporting Standards (JARS) pentru sinteze de cercetare în domeniul psihologiei, acest review analizează studii cantitative publicate între 2000 și 2025 care utilizează instrumente de evaluare a valorilor bazate pe Schwartz (de exemplu, PVQ, SVS) și includ cel puțin un indicator al echilibrului între viața profesională și cea personală, cum ar fi conflictul între muncă și familie, conflictul între familie și muncă, îmbogățirea vieții profesionale și familiale sau WLB global. Dată fiind eterogenitatea preconizată în ceea ce privește designul și metodele utilizate, rezultatele vor fi integrate utilizând sinteza narativă.

Analiza va identifica profilurile de valori asociate cu niveluri mai ridicate sau mai scăzute de conflict și de îmbogățire mai mare sau mai mică între viața profesională și cea personală, va explora posibile modele culturale între țări și va evidenția, deopotrivă, lacunele relevante pentru proiectul meu doctoral intitulat „Trăsăturile de personalitate HEXACO, valorile personale și echilibrul muncă–viață în rândul românilor din țară și din diaspora (Germania, Franța, Marea Britanie): iertarea ca valoare și mecanism psihologic în bunăstarea organizațională și sănătatea mentală.”

Cuvinte cheie: echilibru muncă–viață, conflict muncă–familie, îmbogățire viață profesională – viață personală, valori personale, teoria valorilor lui Schwartz.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Filosofie și Psihologie
CONSTANTIN RĂDULESCU-MOTRU

Conferința doctoranzilor, Ediția 1

ACADEMIA ROMÂNĂ